

Opinnäytetyö (AMK)

Kirjasto- ja tietopalveluala

2021

Ina Antell

BMF RY JÄSENTEN TYÖNKUVAN KARTOITUS

- Osaaminen ja tulevaisuus

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Kirjasto- ja tietopalveluala

2021 | 31 sivua, 7 liitesivua

Ina Antell

BMF RY JÄSENTEN TYÖNKUVAN KARTOITUS

- Osaaminen ja tulevaisuus

Opinnäytetyön tavoitteena oli kartoittaa lääke- ja terveystieteiden sekä lähialojen kirjasto- ja tietopalveluammattilaisille suunnatun Bibliothecarii Medicinae Fenniae ry:n jäsenten työnkuvia. Tavoitteena oli myös selvittää, millaista osaamista lääke- ja terveystieteiden kirjastopalveluiden parissa työskentelevät tarvitsevat. Työssä kartoitettiin myös alan tärkeimpiä kontakteja ja verkostoja sekä tulevaisuuden näkymiä.

Työ toteutettiin tilaustyönä Bibliothecarii Medicinae Fenniae ry:lle. Pääasiallisena tutkimusmetodina käytettiin kyselyä. Kysely lähetettiin verkkolinkkinä kaikille yhdistyksen jäsenille. 42 % työelämässä olevista jäsenistä vastasivat kyselyyn määräaikaan mennessä.

Tuloksissa kävi ilmi, että tyypillinen jäsen oli korkeasti koulutettu, pitkän työkokemuksen omaava tieteellisessä kirjastossa työskentelevä tietoasiantuntija. Jäsenten työtehtävät olivat pääsääntöisesti samankaltaisia, painottuen asiakaspalveluun, opetukseen ja ohjaukseen, viestintään ja markkinointiin sekä kokoelman hoitoon. Tärkeimmät sidosryhmät olivat organisaation sisäiset asiakkaat sekä kehysorganisaatio itsessään. Lisäksi muut kirjastot, etenkin lääke- ja terveystieteiden kirjastot ja niiden henkilökunta koettiin tärkeiksi kontakteiksi, kuten myös aineistojen tarjoajat. Tulevaisuudessa teknologian lisääntyneellä käytöllä, etätyöllä sekä avoimen tieteen lisääntymisellä uskottiin olevan eniten vaikutusta omaan työnkuvaan.

Tuloksia voidaan hyödyntää yhdistyksen toiminnan suunnittelussa. Tulosten avulla selviää, millaista työtä jäsenet tekevät sekä minkälaista osaamista he tarvitsevat. Tämän tiedon avulla, toimintaa voidaan suunnitella vastaamaan jäsenten tarpeita sekä kiinnostuksen kohteita.

ASIASANAT:

Työnkuva, järjestöt, kirjastopalvelut, kirjastotyö, tieteelliset kirjastot

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Library and information services

2021 | 31 pages, 7 pages in appendices

Ina Antell

JOB DESCRIPTION MAPPING OF BMF RY

- competence and the future

The aim of the thesis was to find out the job content of the members of the Bibliothecarii Medicinae Fenniae ry, which is an association for library and information service professionals in the medical and health sciences and related fields. The aim was also to find out what kind of expertise those working in library services in medicine and health sciences need. Most important contacts and networks in the field as well as future prospects were also reviewed.

The work was commissioned by Bibliothecarii Medicinae Fenniae ry. A questionnaire was used as the main research method. The survey was sent as an online link to all the members of the association. 42% of working members responded to the survey by the deadline.

The results showed that the typical member was a highly educated, long-experienced information specialist working in a scientific library. The duties of the members were generally similar, with an emphasis on customer service, teaching and mentoring, communication and marketing, and collection management. The main stakeholders were the internal customers of the organization as well as the framework organization itself. In addition, other libraries, especially medical and health science libraries and their staff, were perceived as important contacts, as were material providers. In the future, the increased use of technology, distance work, and the increase in open science were believed to have the greatest impact on one's own job description.

The results can be used in planning the activities of the association. The results help to find out what kind of work members do and what kind of skills they need. With this information activities can be planned to meet the needs of members as well as the areas of interest.

KEYWORDS:

Job description, associations, library services, library work, scientific libraries

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 KIRJASTO- JA TIETOPALVELUALA	8
2.1 Koulutus Suomessa	8
2.2 Työllistyminen	8
2.3 Alan arvostus	9
3 KIRJASTOTYYPIT	10
3.1 Yleinen kirjasto	10
3.2 Tieteellinen kirjasto	10
3.3 Erikoiskirjasto	11
3.4 Muita kirjastoja	12
4 TRENDIT JA TULEVAISUUDEN KIRJASTO	13
4.1 Tulevaisuuteen varautuminen	13
4.2 Mikä on trendi?	13
4.3 Tulevat trendit	14
5 KONTAKTIT JA VERKOSTO	16
5.1 Verkostojen luominen	16
5.2 Kirjastojärjestöt	17
6 TUTKIMUSMETODIT JA AINEISTON KERUU	18
6.1 Tutkimusmenetelmät	18
6.2 Kysely	18
6.3 Haastattelu	18
7 TULOKSET JA ANALYSOINTI	20
7.1 Taustatiedot	20
7.2 Työn sisältö	21
7.3 Kontaktit ja sidosryhmät	24
7.4 Muutokset ja tulevaisuus	25
8 YHTEENVETO	28
LÄHTEET	30

LIITTEET

Liite 1. Kysely BMF ry:n jäsenille.

KUVIOT

Kuvio 1. Vastaajien koulutustaso.	20
Kuvio 2. Työkokemus vuosina, myös aiemmat työnantajat mukaanluettuna.	21
Kuvio 3. Työn sisältö.	22
Kuvio 4. Osaamisalueet.	23
Kuvio 5. Omat ominaisuudet ja taidot.	24
Kuvio 6. Verkostot ja sidosryhmät.	25
Kuvio 7. Muutoksia omassa työssä 5 vuoden sisällä.	26
Kuvio 8. Tulevaisuuden arviointi.	27

1 JOHDANTO

Opinnäytetyössäni kartoitan Bibliothecarii Medicinae Fenniae ry:n (BMF) jäsenten työtä. BMF ry on perustettu vuonna 1980. Se on lääke- ja terveystieteiden sekä lähialojen kirjasto- ja tietopalveluammattilaisille suunnattu yhdistys. Yhdistyksellä on jäseniä erilaisissa informaatio- ja tietopalvelualan organisaatioissa, yliopisto- ja ammattikorkeakoulujen kirjastoissa, virastoissa, sairaaloissa ja muissa toimipaikoissa. BMF ry järjestää jäsenilleen koulutusta, kokouksia, ylläpitää kansainvälisiä yhteyksiä ja auttaa luomaan ammatillisia verkostoja. BMF ry on The International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) ja Tieteellisten Seurain Valtuuskunnan (TSV) jäsen.

Kirjastoalan työntekijöitä on tutkittu Suomessa aiemmin laajemmalla otannalla. Kirjastoalan ammattijärjestöjä ja aatteellisia järjestöjä yhteen kokoava Minerva-ryhmä teetti kirjastoalan työntekijäselvityksen vuonna 2019. Selvitykseen vastasi 1686 henkilöä kaikista erilaisista kirjastotyypeistä, eniten kuitenkin yleisistä kirjastoista. Kyselyssä selvitettiin millainen tyypillinen kirjastotyöntekijä on, sekä alan tilannetta nykyhetkellä ja tulevaisuudessa. Kyseinen selvitys toimi osittain esikuvana opinnäytetyöni suunnittelussa, vaikka en käytä sitä varsinaisena lähteenä. Työni alkaa kirjasto- ja tietopalvelualaa koulutuksen ja työllistymisen katsauksella, jonka jälkeen esittelen erilaisia kirjastotyyppejä. Seuraavaksi käsittelen trendejä, sekä käsitteenä että alakohtaisina kehityssuuntina. Trendien jälkeen esittelen kirjastojärjestöjä ja verkostoja, sekä niiden merkitystä sosiaalisen pääoman näkökulmasta. Teoriaosassa viimeisenä on tutkimusmetodien esittely ja valintojen perustelu. Sen jälkeen esittelen kyselyn tulokset ja lopuksi teen yhteenvedon työn tuloksista ja toteutuksesta kokonaisuudessaan.

BMF ry:n jäsenten monipuolisten taustojen ja työelämään sijoittumisen takia, yhtenäistä kuvaa työkuvasta on vaikea hahmottaa. Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, millaisia työkuvia jäsenillä on, minkälaista osaamista he tarvitsevat sekä millaisia tulevaisuuden näkymiä. Lisäksi työssä on tarkoitus kartoittaa lääke- ja terveystieteiden kirjasto- ja tietopalvelualla toimivien tärkeimpiä kontakteja ja verkostoja. Työ toteutetaan tilaustyönä, joten tarkoituksena on, että BMF ry pystyy hyödyntämään opinnäytetyön tuloksia

toimintansa suunnittelun tukena, ja näin ollen vastaamaan jäsenten koulutuksellisiin tarpeisiin ja kiinnostuksen kohteisiin.

2 KIRJASTO- JA TIETOPALVELUALA

2.1 Koulutus Suomessa

Kirjastoalan työhön on usein liitetty mielikuva kutsumusammattista. Suomessa on ollut kirjastotoimintaa jo 1600-luvulta lähtien, ja ensimmäinen maksuton lainakirjasto perustettiin 1794 Vaasaan (Mäkinen 2009, 41). Palkkaa kirjastonhoitajille alettiin maksaa vasta vuoden 1941 kirjastoasetuksen säädöksen mukaan. Yleisten kirjastojen työntekijöiden pätevyysvaatimukset määriteltiin kuitenkin jo 1920-luvulla kansankirjastolaissa, siten että kaikilla kirjastossa työskenteleviltä vaadittiin jonkinlainen osoitus ammattitaidosta sekä riittävästä yleissivistyksen tasosta. Kirjastonhoitajilta vaadittiin esim. keski-koulun oppimäärä sekä valtion kirjastotoimikunnan hyväksytysti suoritettu kirjastokurssi, tai vaihtoehtoisesti yläkansankoulu opettajan pätevyys. Kirjastonjohtajilla tuli olla yliopis-tokoulutus. 1960-1970 luvuilla pätevyysvaatimuksia tiukennettiin, ja kirjastonhoitajan koulutus muuttui yliopistolliseksi koulutusalaksi. (Sinikara 2007, 12.) Tampereen yliopis-ton yhteiskuntatieteelliseen tiedekuntaan perustettiin vuonna 1971 Pohjoismaiden en-simmäinen kirjastoalan laitos. Oppialan nimeksi tuli kirjastotiede ja informatiikka. (Ruha-nen 2018, 149.) Vuonna 2020 Suomessa kirjasto- ja tietopalvelualaa voi opiskella toisen asteen ammatillisena tutkintona useassa oppilaitoksessa. Alemman korkeakoulututkin-non kirjasto- ja tietopalvelu alalta voi suorittaa Turun ja Seinäjoen Ammattikorkeakou-luissa. Ylemmän korkeakoulututkinnon informaatiotutkimuksen parista voi opiskella Tampereen ja Oulun Yliopistoissa sekä Åbo Akademiassa. (Opintopolku.fi 2020.)

2.2 Työllistyminen

Alkuvuonna 2020 työttömiä tai lomautettuja kirjastoalan työntekijöitä oli 346 henkilöä. Lukuun vaikutti oletettavasti koronapandemian tuoma poikkeuksellinen maailmanti-lanne. Etelä-Suomen useassa kunnassa, sekä Oulun ja Joensuun seuduilla arvioitiin olevan liikaa hakijoita ammatin työmarkkinatilanteen lähitulevaisuuden tarpeeseen näh-den. (Taloustutkimus Oy 2018.) Opetushallituksen julkaiseman koulutus ja työvoiman kysynnän ennusteen mukaan, viestintä- ja informaatiotieteiden koulutustarve on kas-vussa. Viestintä- ja informaatiotieteiden aloille lasketaan avautuvan vuodessa keskimää-rin 280 työpaikkaa vuoteen 2035 saakka. (Hanhijoki 2020, 8, 66.)

2.3 Alan arvostus

Kirjastoalan kansainvälinen järjestö IFLA teetti 1990-luvulla selvityksen kirjastojen ja kirjastonhoitajan ammatin mielikuvista ja arvostuksesta. Selvityksessä esiin nousseita seikkoja olivat mm, että kirjasto mielletään fyysiseksi tilaksi kokoelmineen, henkilöstön ammattitaitoa ei tunneta eikä kirjastoa osata nähdä yhteiskunnallisen tasa-arvon edistäjänä. Vastaavia tuloksia saatiin myös Pohjoismaista samaan aikaan teetetyssä tieteellisiä kirjastoja koskevassa selvityksessä. (Sinikara 2007, 27 - 28.) 2018-2019 välillä tehdyssä kansainvälisessä tutkimuksessa kirjastotyöntekijöiden sosiaalisen pääoman resursseista, tunnustettiin kuitenkin kirjastojen ja kirjastohenkilökunnan positiivinen vaikutus esimerkiksi integraation edistämiseksi ja muiden yhteiskunnan heikommassa asemassa olevien auttamiseksi. Kirjaston henkilökuntaa pidetään luotettavana ja he ovat pääsääntöisesti asenteeltaan avoimia, hyväksyviä ja osallistuvia. (Wojciechowska 2020.) Tieteelliset kirjastot on usein luokiteltu organisaation tukipalveluiksi, eikä sen keskeiseksi resurssiksi tai osaksi ydintoimintaa. Myös fyysisen tilan merkitys vähenee kirjastopalvelujen laajentuessa yhä enemmän etäkäytettäväksi internetverkon kautta. Lisäksi kirjastojen rooli sähköisten tietovarantojen takana saattaa olla palvelujen käyttäjälle epäselvä. Elektronisen aineiston saatavuus perustuu kirjastojen neuvottelemiin käyttölisensseihin. Saatavuuden takana on lisäksi muuta käyttäjälle näkymätöntä työtä, kuten luettelointia ja tietotekniikan hallinnointia. (Sinikara 2007, 197.)

3 KIRJASTOTYYPIT

3.1 Yleinen kirjasto

Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa yleisiä kirjastoja koskevasta valtakunnallisesta kirjastopolitiikasta ja sen kehittämisestä. Yleisten kirjastojen toiminta ja tehtävä on laissa säädetty ja sitä seuraa ja arvioi aluehallintavirastot sekä kunnat itse. Vuonna 2016 päivitetty laki asettaa yleisille kirjastoille kuusi pääasiallista tehtävää sekä niiden lisäksi mahdollisia alueellisia, valtakunnallisia tai erityistehtäviä. Pääasialliset tehtävät ovat:

- 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;
- 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
- 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta;
- 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon;
- 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;
- 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

(Laki yleisistä kirjastoista 1492/2016). Vuonna 2019 Suomessa oli 865 kirjastoa, kirjastoautoa tai laitospkirjastoa. Lisäksi muita yleisten kirjastojen palvelupaikkoja oli 401 kpl. (Kirjastot.fi 2021a.) Yleisten kirjastojen vaikuttavuutta on tukittu mm. yleisten kirjastojen kansallisella käyttäjäkyselyllä, jota koordinoi ensiksi Kansalliskirjasto ja sittemmin aluehallintovirastot, opetus- ja kulttuuriministeriö sekä kirjastot yhdessä. 85% kyselyyn vuonna 2018 vastanneista kokivat kirjaston parantaneen elämänlaatuaan. Vastajat kokivat, että kirjastot vaikuttivat suuresti lukemis- ja kulttuuriharrastuksen tukemiseen sekä vapaa-ajan virikkeiden tarjoamiseen. (Yleisten kirjastojen käyttäjäkysely 2018.)

3.2 Tieteellinen kirjasto

Sinikara (2007) summaa yliopistokirjastojen tehtävän seuraavanlaiseksi: "Kirjaston tehtävä on koota ja tallettaa tieteelliset julkaisut sekä rekisteröidä, analysoida ja järjestää ne niin, että tutkijat ja opiskelijat voivat käyttää niitä. Tehtävä on edellyttänyt systematiikan luomista julkaisujen käsittelyyn ja tallennukseen, säilytys- ja käyttötilojen hankintaa sekä toiminnan organisointiin

tarvittavaa erikoistumista ja osaavia henkilöitä” (Sinikara 2007, 15.) Jarmo Saartin (2007, 22) mukaan yliopistokirjaston perustehtävä on tukea yliopiston tekemää akateemista tutkimuksen tekoa. Kirjastolla on tärkeä rooli tutkimusten tulosten dokumenttien julkaisijana. Kirjasto vastaa myös tieteellisen tiedon hankinnasta ja saavutettavuudesta, ja näin ollen se on merkittävä osa tiedeyhteisöä. (Saarti 2007, 22.) Suomen ensimmäinen yliopisto perustettiin vuonna 1640 ja kantoi nimeä Turun Akatemia, sittemmin Helsingin yliopisto. Helsingin yliopiston alla toimii myös Suomen Kansalliskirjasto, joka toimii kirjastokentän valtakunnallisena palvelu- ja kehittämissyksikkönä. Lisäksi sen tehtäviin kuuluu vastata kansallisen julkaisuperinnön säilyttämisestä, kuvailusta ja käyttöön asettamisesta (Kansalliskirjasto 2015). Tieteellisten kirjastojen määrä lähti kasvuun 1800-luvulla, mm. kymnaasien, eli lukioiden kirjastojen ja tieteellisten seurojen kautta (Mäkinen 2009, 31). Yliopistot keskittyivät aluksi vain Helsinkiin ja Turkuun, muualle Suomeen yliopistoverkosto levisi vasta 1950-1960 luvuilla. Ammattikorkeakouluja perustettiin 1990-luvulla. (Sinikara 2007, 15-16.) Kirjastotoiminta on elänyt muun yhteiskunnan suunnan mukaisesti ja kokenut useita muutoksia viimeisen vuosisadan aikana. Mainittavia ovat esim. maan jälleenrakentamisen aika 1940-luvulla ja 1990-luvun lama sekä tietoyhteiskunnan vahva rantautuminen. (Sinikara 2007, 17.) Vuonna 2019 tieteellisten kirjastojen toimipisteitä oli 129 kpl ja ne palvelivat yhteensä 292 376 opiskelijaa (Tieteellisten kirjastojen tilastotietokanta 2020). Tieteelliset kirjastot ovat kaikkien käytettävissä, vaikka ensisijaisesti ne palvelevatkin omaa organisaatiotansa.

3.3 Erikoiskirjasto

Erikoiskirjastot ovat nimensä mukaisesti erikoistuneet tiettyyn alaan tai palvelemaan tiettyä käyttäjäryhmää. Erikoiskirjastot voivat myös keskittyä tiettyyn maantieteelliseen alueeseen tai julkaisulajiin. Osa erikoiskirjastoista ovat kaikille avoimia kirjastoja, osa sen sijaan palvelevat vain rajattua asiakasryhmää, kuten esimerkiksi tutkijoita tai omaa kehysorganisaatiotaan. Suomessa on lukuisia erikoiskirjastoja, ja niitä voivat ylläpitää esimerkiksi tieteelliset seurat, yritykset, julkishallinto tai ammattijärjestöt. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021.) Useassa sairaanhoitopiirissä on myös oma tieteellinen erikoiskirjastonsa. Ne palvelevat pääsääntöisesti sairaanhoitopiirin omaa henkilökuntaa harjoitelluaan suorittavia alan opiskelijoita. Erikoiskirjastoissa on usein vain yksi tai muutama, korkeakoulutettu asiantuntijatyötä tekevä työntekijä. Työntekijän on tunnettava

kehysorganisaationsa toiminta ja hänen työnkuvansa on usein laaja. Siihen voi kuulua asiantuntija- ja tietopalvelutehtävien lisäksi myös tiedottamista, kouluttamista ja arkistojen hoitamista. (Holappa 2007, 35 - 36.)

3.4 Muita kirjastoja

Suomessa on myös muita, aiempiin luokitteluihin kuulumattomia kirjastoja. Kuopiossa sijaitsee Varastokirjasto, joka on opetus- ja kulttuuriministeriön alainen valtakunnallinen kirjasto. ”Varastokirjaston tehtävä on vastaanottaa ja säilyttää suomalaisista kirjastoista siirrettävää aineistoa sekä asettaa se tarvitsijoiden käyttöön” (Asetus varastokirjastosta 94/1992). Varastokirjasto avattiin maaliskuussa 1989 ja sen tehtävä ja toiminta on laissa säädetty (Varastokirjasto 2021). Toinen Suomen valtion ylläpitämä kirjasto on saavutettavan kirjallisuuden ja julkaisemisen asiantuntija Celia. Celia tarjoaa kirjallisuutta saavutettavassa muodossa kaikille, joille tavallisen kirjan lukeminen on erinäisistä syistä vaikeaa. Laitoskirjastoja Suomessa oli vuonna 2019 12 kpl (Kirjastot.fi 2021b). Näihin lukeutuvat esimerkiksi sairaaloissa toimivat potilaskirjastot sekä vankiloiden kirjastot.

4 TRENDIT JA TULEVAISUUDEN KIRJASTO

4.1 Tulevaisuuteen varautuminen

Suomenkieleen rantautui käsite tietoyhteiskunta jo 1970-luvulla, ja tietotekniikan koulutusta on ollut tarjolla kirjastoalan opinnoissa siitä lähtien. Tietoteknistä osaamista pidettiin jo silloin tärkeänä, vaikka osaamisen laatu ja laajuus oli vielä epäselvää. Kirjasto- ja tietopalveluja tarjoavat laitokset ja muut toimijat joutuvat arvioimaan toimintaansa ja kehityskohteita säännöllisesti pysyäkseen ajan hermolla. Tulevaisuuteen katsominen on avainsanana palvelujen suunnittelussa. Yksi keino siihen on luoda mielikuva tavoitteellisesta ihanneinstituutiosta, verrata nykyhetkeä siihen ja tällä tavoin löytää oman organisaation kehittämiskohteet. Tämä vaatii toimijoilta kuitenkin riskinottoa sekä epävarmuuden sietämistä. Tulevaisuutta ei pysty varmuudella ennustamaan, ja tilanteet elävät ja muuttuvat jatkuvasti. Resursseja pitää myös pystyä jakamaan vastaamaan sekä nykyhetken että tulevaisuuden tarpeita. (Sinikara 2007, 41, 189, 212 - 213.)

4.2 Mikä on trendi?

Tilastokeskus määrittelee käsitteen trendi seuraavanlaisesti: "Trendi kuvaa aikasarjan pitkän aikavälin kehitystä" (Tilastokeskus 2020). Trendeissä ei huomioida lyhyen aikavälin tai kausittain meneviä vaihteluja, pysyvät muutokset sen sijaan näkyvät trendeissä (Tilastokeskus 2020). Trendi on kehityssuunta, jonka voi ennustaa pitkällä aikavälillä tarkasteltujen ilmiöiden pohjalta. Tästä johtuen trendit ovat aina riippuvaisia ajasta. Trendit voivat olla myös osana megatrendejä, jotka ovat kehityksen laajoja kokonaisuuksia ja voivat sisältää hyvinkin erilaisia alailmiöitä. (Rubin 2004.) Tulevia trendejä voidaan ennakoita tutkimalla heikkoja signaaleja. Uudet merkit muutoksista ovat heikkoja signaaleja, ja niitä keräämällä ja yhdistämällä voidaan varautua tuleviin trendeihin. Megatrendit ovat sen sijaan pitkäikäisiä, hitaasti muuttuvia sekä laajasti levinneitä ja tunnettuja nykyhetkeä kuvaavia ilmiöitä. (Hiltunen 2012, 79, 95 - 102, 108 - 113.)

Menneen vuosikymmenen (2000 - 2010) lääke- ja terveystieteiden kirjastojen tärkeimmiksi trendeiksi Pohjoismaissa on katsottu olevan pedagoginen osaaminen, avoin tiede sekä EBM (evidence-based medicine). Pedagogisten taitojen esiin nostaminen viittaa siihen, että lääke- ja terveystieteiden kirjastopalveluihin kuuluu runsaasti opetusta ja

ohjaamista. Kohderyhmänä voivat olla esimerkiksi suuret opiskelijaryhmät, sairaalan henkilökunta tai yksilöllinen tiedonhaun ohjaus. (Haglund ym. 2012.)

4.3 Tulevat trendit

IFLA on trendiraporteissaan vuosilta 2014 ja 2019 listannut keskeisiä globaalia informaatioympäristöä muuttavia trendejä. Trendiraportit on laadittu yhdessä monen alan asiantuntijan ja sidosryhmän kanssa, ja päivitetty neljä kertaa vuoteen 2020 mennessä. Vuoden 2014 raportin mukaan viisi keskeisintä trendiä ovat informaatiolukutaitojen tärkeyden kasvaminen, opetuksen siirtyminen verkkoon, yksityisyyden suojan ja tietosuojan rajojen uudelleen määrittäminen, läpinäkyvyyden ja kansalaislähtöisten julkisten palveluiden lisääntyminen sekä uusien teknologioiden tuleminen. (The International Federation of Library Associations and Institutions [IFLA] 2013.)

Aikakauslehti Signum teetti kyselyn 2020-luvun kirjastotrendeistä, johon vastasi 32 yliopisto-, ammattikorkeakoulu sekä erikoiskirjastoa. Vastauksista ilmeni, että tieteellisten kirjastojen toimintaympäristö on muutoksen keskellä. Muutokset liittyivät vahvasti kehysorganisaatioihin, talouteen, teknologiaan ja yhteiskunnan kehitykseen. Kirjastoilla ja tietopalveluilla on paine sulautua tiiviimmäksi osaksi kehysorganisaation strategista toimintaa. Alati lisääntyvän teknologian odotetaan muuttavan toimintaympäristöä, palveluja sekä osaamisvaatimuksia. Teknologian uskotaan tuovan sekä mahdollisuuksia uusien palvelumuotojen, automatisaation ja tekoälyn myötä, mutta myös lisäävän riskiä yhteiskunnallisen digikuilun kasvamiseksi. Talous ja kirjastojen rahoitus nousivat tässä kohtaa vahvasti esille. Muita tärkeitä 2020-luvun kirjastotrendejä ovat avoimen tieteen edistäminen, yhteistyö ja kansainvälisyys. Kirjastojen lisääntyvää yhteistyötä ja verkostoitumista sekä organisaation sisällä että eri toimijoiden välillä odotetaan vahvistuvaksi. (Ala-Kyyny 2020.) Myös Saarti (2018, 444 - 448) kirjoittaa kirjaston roolista avoimen tieteen yhteydessä sekä tilan ja alan osaajien roolista tulevaisuuden kirjastossa. Kirjastoilla on ainutlaatuinen osaaminen aineistojen säilyttämisessä ja tallentamisessa sekä metadatan luomisessa ja hallinnoinnissa, ja tällaista osaamista tulevaisuudessa tarvitaan ja arvostetaan. Tulevaisuuden tieteellisten kirjastojen fyysiset tilat muuttuvat enemmän oppimisen kuin säilyttämisen tiloiksi. Kirjastonhoitajien asiantuntijarooli tiedon seulomisessa ja hyödyntämisessä korostuu informaatiotulvan jatkuvasti lisääntyessä. Asiantuntijoilta vaaditaan joustavuutta muuttuvassa ja kehittyvässä ympäristössä. (Saarti 2018, 444 - 448.) Edellä kuvailut tulevaisuuden trendit täsmäävät myös Opetushallituksen julkaiseman

Osaamisen ennakointifoorumin raportin kanssa. Raportissa ennakoidaan tärkeimpien yleisten työelämäosaamisten vuonna 2035 olevan asiakaslähtöinen palvelujen kehittämisosaaminen, tiedon arviointitaidot sekä digitaalisten alustojen ja palveluiden hyödyntämisosaaminen. Tärkeitä ovat myös innovaatio-osaaminen, henkilökohtaisen osaamisen kehittäminen ja johtaminen sekä digitaalisten toimintojen hallinta- ja valmentamistaidot. Asiantuntijatehtävissä erilaisten digitaalisten toimintojen hallinta-, hyödyntämis- ja kehittämisosaaminen korostuvat. Työelämän kehittämisestä seuraa myös jatkuvan oppimisen tarve. (Opetushallitus 2019, 29, 37 - 38.)

5 KONTAKTIT JA VERKOSTO

5.1 Verkostojen luominen

Verkostojen luominen ja ylläpitäminen on erittäin tärkeässä roolissa asiantuntijatyössä. Tiedon jakaminen ja uuden tiedon sekä osaamisen luominen on oleellinen osa kirjasto- ja tietopalvelualaa. Verkoston jäsenet toimivat sekä tiedonlähteinä että -vastaanottajina. Kirjastoalalla, ja varsinkin tieteellisissä tai erikoiskirjastoissa, voidaan toimipisteestä ja työn luonteesta riippuen työskennellä usein joko täysin yksin tai ilman samaa erikoistumista omaavaa kollegaa. Tästä syystä tieto organisaation sisällä voi olla yksilösidonnaista, mistä johtuen sen jakamisen ja esilletuomisen tärkeys korostuu. Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö OECD:n (Organisation for Economic Co-operation and Development) määritelmän mukaan sosiaalinen pääoma tarkoittaa sosiaalisia verkostoja ja niiden kautta syntyvää luottamusta ja vastavuoroisuutta. Verkostot luovat yhteyksiä ja yhteisöllisyyttä ihmisten ja ryhmien välille. Verkostoitumiseen ei aina vaadita fyysistä tapaamista vaan virtuaaliset ryhmittymät ovat tänä päivänä yhtä vahvoja ja tärkeitä yhteisöjä. (Keeley 2007, 103 - 105.)

Gdanskin yliopistossa Puolassa on tutkittu kirjastonhoitajien sosiaalista pääomaa, toimintaa sekä suhteita mm. kollegoiden kesken. Tutkimuksen tarkoituksena oli saada tietoa eri maiden kirjastotyöntekijöiden käytettävissä olevista sosiaalisen pääoman resursseista, sekä heidän luottamuksestaan ja suhtautumisestaan muihin ihmisiin. Tutkimus suoritettiin kyselynä ja siihen osallistui kirjastohenkilökuntaa erityyppisistä kirjastoista 20 eri maasta. Ammatillisesta näkökulmasta luottamuksen voi jakaa kolmeen ulottuvuuteen, strategiseen, organisaatiotasoiselle sekä henkilökohtaiselle tasolle. Strategisella tasolla kirjastotyöntekijä luottaa kirjaston johtoon ja kehysorganisaation ja sen tekemiin päätöksiin, organisaation tasolla luottamus kohdistuu kirjaston toimintaan sekä periaatteisiin ja henkilökohtaisella tasolla muihin työntekijöihin ja esimieheen. Tutkimustuloksissa todettiin, että kirjastohenkilökunta muodostavat ammattiryhmän, joka on todennäköisesti avoin yhteistyölle kirjaston ulkoisen ympäristön kanssa. (Wojciechowska 2020.)

5.2 Kirjastojärjestöt

Kirjastojärjestöjä on useita, sekä maailmanlaajuisia että paikallisempia. Suomessa toimiva yhdistyksiä ovat esimerkiksi Suomen kirjastoseura, Suomen tieteellinen kirjastoseura, Ammattikorkeakoulukirjastojen yhteistyöelin AMKIT-konsortio sekä FUN - Suomen yliopistokirjastojen verkosto (Kirjastot.fi 2021c). Tunnetuimpia yhdistyksiä tai järjestöjä lienevät American Library Association (ALA) ja IFLA. IFLA perustettiin vuonna 1927 ja sillä on yli 1500 jäsentä 150 maassa (IFLA 2019). Suuri eurooppalainen tieteellisten kirjastojen yhteisö on nimeltään Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche – Association of European Research Libraries (LIBER), ja sen jäsenenä on yli 450 tieteellistä kirjastoa. LIBER:in tavoite on edistää ja mahdollistaa korkeatasoista tutkimusta, kouluttaa sekä edustaa eurooppalaisia tieteellisiä kirjastoja erinäisillä foorumeilla. (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche – Association of European Research Libraries [LIBER] 2021.) Lääke- ja terveystieteiden parissa työskentelevien eurooppalainen yhdistys on nimeltään The European Association for Health Information and Libraries (EAHIL). EAHIL on aktiivinen yhdistys, jolla on liki 1900 jäsentä 64 eri maassa. Se julkaisee omaa aikakauslehteään ja järjestää vuosittaisia konferensseja ja muita tapahtumia. Yksi EAHIL:in tärkeimmistä tehtävistä on myös edustaa alan ammattilaisia Euroopan tasolla, erityisesti EU:n laitoksissa ja Maailman terveysjärjestö WHO:ssa. (The European Association for Health Information and Libraries [EAHIL] 2021.) Amerikkalainen vastine yhdistykselle on nimeltään Medical Library Association (MLA). Sosiaalisen pääoman yhdistystoimintaan vahvasti liittännyt amerikkalainen sosiologi Robert D. Putnam (2001, 9 - 11, 24) kirjoittaa, että yhdistykseen kuulumisen on yksi sosiaalista pääomaa ilmentävä mittari. Sosiologisesta näkökulmasta tarkasteltuna, ammatilliset yhdistykset ovat vuorovaikutuksen, osaamisen jakamisen ja yhteisöllisyyden kohtaamispaikkoja. Verkostojen avulla yksilö voi haastaa ja laajentaa omia näkemyksiään, tuntea yhteenkuuluvuutta ja täten jopa voida paremmin. Lisäksi verkostot ja niiden kautta luodut kontaktit voivat auttaa urakehityksessä. (Putnam 2001, 9 - 11, 24.)

6 TUTKIMUSMETODIT JA AINEISTON KERUU

6.1 Tutkimusmenetelmät

Tutkimusmenetelminä käytin kyselyä ja teemahaastattelua. Haastattelun haasteena on tulkinnallisuus. Teemahaastattelu etenee aina haastateltavan ehdoilla, ja on tyypillistä, että haastattelukierroksia on useita. Teemahaastattelussa on ennalta päätetyt aiheet, eli teemat, joiden mukaan haastattelu etenee. Haastattelun aikana saattaa myös nousta esiin uusia kiinnostavia aiheita, joihin kannattaa tarttua. Kielen moninaisuuden ja sanojen ymmärrettävyyden lisäksi mukana saattaa olla myös non-verbaalista kehonkieltä. Haastattelua ei voi analysoida ilman että haastattelija tekee siitä omat tulkintansa. (Kananen 2014, 71, 76 - 77.)

6.2 Kysely

Aineiston keruu tapahtui kyselylomakkeen sekä haastattelujen kautta syksyn 2020 aikana. Kyselylomakkeessa oli yhteensä 11 suljettua kysymystä ja yksi avoin. Kysymykset oli jaettu kolmen teeman alle, sekä visuaalisen ilmeen että selkeyden vuoksi. Kysymykset oli mietitty yhdessä toimeksiantajan kanssa. Ensimmäiset kysymykset keräsivät vastaajilta taustatietoja, kuten ikää ja työkokemuksen määrää. Seuraavassa osiossa kysyttiin työn sisällöstä ja vaadittavista ominaisuuksista. Lomakkeen kolmas osio käsitteli kontakteja ja sidosryhmiä. Neljännessä osiossa kysyttiin työhön liittyvistä muutoksista ja tulevaisuuden näkymistä. Lopuksi vastaajilla oli mahdollisuus kirjoittaa avoimia kommentteja omaan työhönsä tai yleisemmin lääke- ja terveystieteiden kirjasto- ja tietopalveluun liittyen. Linkki kyselylomakkeeseen lähetettiin yhdistyksen jäsenille sähköpostitse johtokunnan kautta. Kyselyyn vastaaminen kesti arviolta n 10-15 minuuttia. Vastauksia tuli yhteensä 27, eli työelämässä olevista jäsenistä 42 % vastasivat kyselyyn.

6.3 Haastattelu

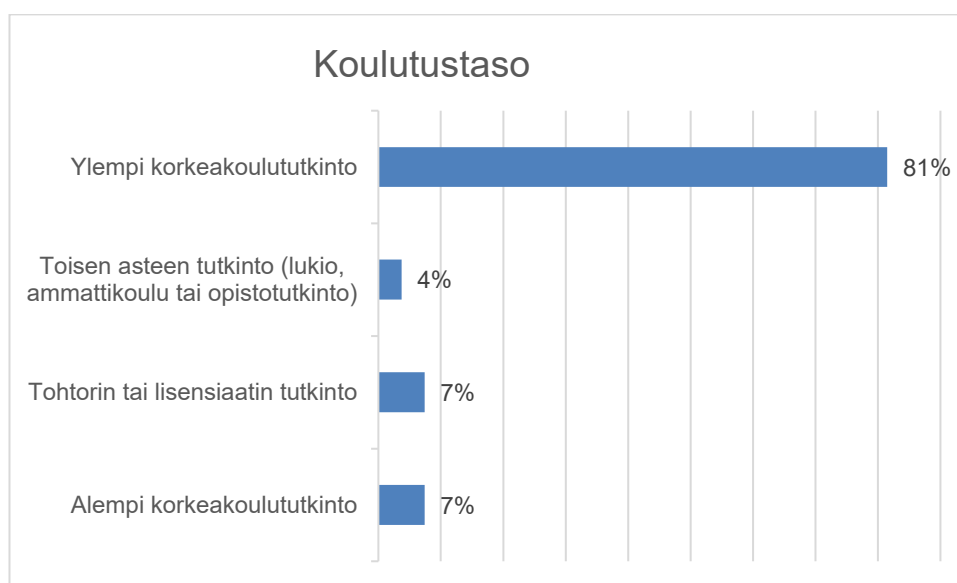
Kyselylomake linkin kanssa samassa sähköpostiviestissä oli ilmoittautumislomake haastattelua varten. Ilmoittautuneista valitsin viisi, joiden kanssa sovin ajat videoyhteyden avulla tehtävään haastatteluun. Valitsin teemahaastattelun haastattelumuodoksi sen

strukturoimattoman ja joustavamman luonteen vuoksi. Teemahaastattelu eteni etukäteen valittujen teemojen mukaan, joita oli tässä tapauksessa kolme. Teemat noudattivat kyselylomakkeen aiheita, ja olivat työn sisältö, työn muutokset ja tulevaisuus sekä kontaktit. Haastateltaville esitettiin samat kysymykset samassa järjestyksessä, mutta muutoin haastattelu oli varsin vapaamuotoinen. Teemoihin haastateltavat olivat voineet tutustua etukäteen. Haastattelukierroksia oli vain yksi per haastateltava. Haastattelujen avulla pystyin paneutumaan tarkemmin johonkin kyselylomakkeen vastauksissa esiin nousseeseen kiinnostavaan teemaan.

7 TULOKSET JA ANALYSOINTI

7.1 Taustatiedot

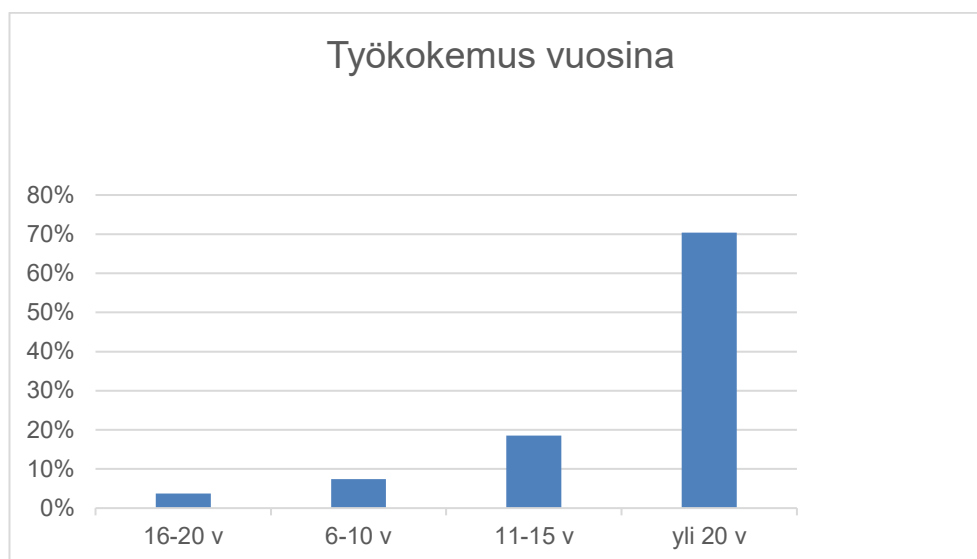
Kyselylomakkeen ensimmäisessä osiossa kartoitettiin vastaajien taustatietoja iän, koulutustason ja työkokemuksen kautta. Hieman yli puolet vastaajista olivat 56-65 vuotiaita. Lähes neljäsosa sijoittui ikähaarukkaan 36-45, ja selvästi vähemmistöä olivat alle 36 vuotiaat tai yli 65 vuotiaat (4%). Selkeä enemmistö vastaajista, 81 %, olivat suorittaneet ylemmän korkeakoulututkinnon. Tätä korkeampi koulutustaso oli 7 %. Toisen asteen tutkinnon tai alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita oli yhteensä noin kymmenesosa vastaajista. (Ks. kuvio 1.) Tästä voi päätellä, että alemman tason tutkinnolla ei yleensä työllisty sellaisiin tehtäviin joita lääke- ja terveystieteiden kirjastopalveluita tarjoavissa organisaatioissa tarvitaan.

Kuvio 1. Vastaajien koulutustaso.

Haastateltavat pitivät koulutusta tärkeänä, mutta painottivat että työn oppii tekemällä. Tavallista oli myös kokeneemalta kollegalta oppiminen tai itse uuden työntekijän perehdyttäminen, ns. mestari-kisälli menetelmä. 70 % kyselyyn vastanneista olivat tehneet jo yli 20 vuoden mittaisen työuran. Ero suurimman ja toiseksi suurimpaan ryhmään, 11-15 vuoden työkokemuksen omaaviin, oli yli 50 prosenttiyksikköä. Pitkä työkokemus oli odotettavissa vastaajien ikäjakaumaan verrattaessa. Vasta työuraansa aloittelevat

vastaajat puuttuivat kokonaan, vaikka he nimenomaan hyötyisivät kokeneempien tiedoista ja tuesta. (Ks. kuvio 2.)

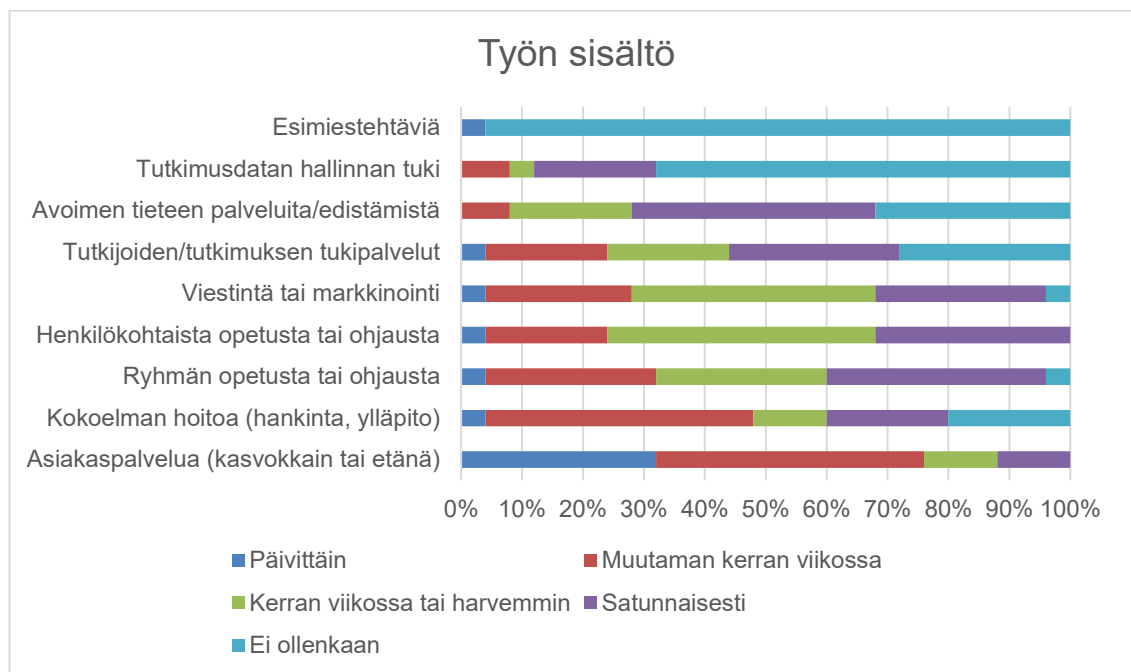
Kuvio 2. Työkokemus vuosina, myös aiemmat työnantajat mukaanluettuna.

37 % kyselyyn vastanneista työskenteli ammattikorkeakoulun kirjastossa. Yliopiston kirjaston työpaikakseen valitsi 22 % vastaajista. Sairaalan kirjastojen osuus oli 15 % ja erikoiskirjastojen 11 %, kuten myös tutkimuslaitosten kirjastojen. Muita mainittuja työpaikkoja olivat tutkimusyksikkö, yrityksen kirjasto sekä yliopisto. Viimeisessä taustatietoja selvittävässä kysymyksessä kysyttiin vastaajien työnimikettä. Avoimeen vastauksentään kirjoitettiin seuraavia nimikkeitä: informaattikko, tietoasiantuntija, erityistietoasiantuntija, tietopalvelukoordinaattori, kirjastonhoitaja, tutkimusjohtaja, yliopistonlehtori, tietopalvelusuunnittelija sekä Senior Information Coordinator.

7.2 Työn sisältö

Kyselylomakkeen toisessa osiossa käsiteltiin työn sisältöä, osaamisalueita ja työn kannalta tärkeää osaamista ja ominaisuuksia. 76 % vastaajista kertoi työnsä sisältävän asiakaspalvelua päivittäin tai muutaman kerran viikossa. Muista viikoittaisista työtehtävistä yleisimpiä olivat kokoelman hoito, ryhmän tai yksittäisen henkilön opetus tai ohjaus, viestintä tai markkinointi. (Ks. kuvio 3.) Viestintä ja markkinointi ovat erittäin tärkeitä mille tahansa toimijalle, kuitenkin sen vaatimaa osaamista saati aikaa ei aina tunnisteta ja osata huomioida. Harvinaisimpia työtehtäviä olivat esimiestehtävät, jota vain 4 %

vastaajista kertoi tekevänsä. Avoimessa vastauskentässä mainittiin päivittäisiksi tai muutamana kerran viikossa tapahtuviksi työtehtäviksi mm. suunnittelu- ja kehittämistyön, myös verkkopalveluiden osalta sekä tiedonhaun. Harvemmin tapahtuvia työtehtäviä olivat tietokannan ylläpitotehtävät, projektin vetäminen ja siitä raportointi, kouluttautuminen, oppimateriaalin laatiminen sekä verkossa olevien oppaiden päivittäminen.

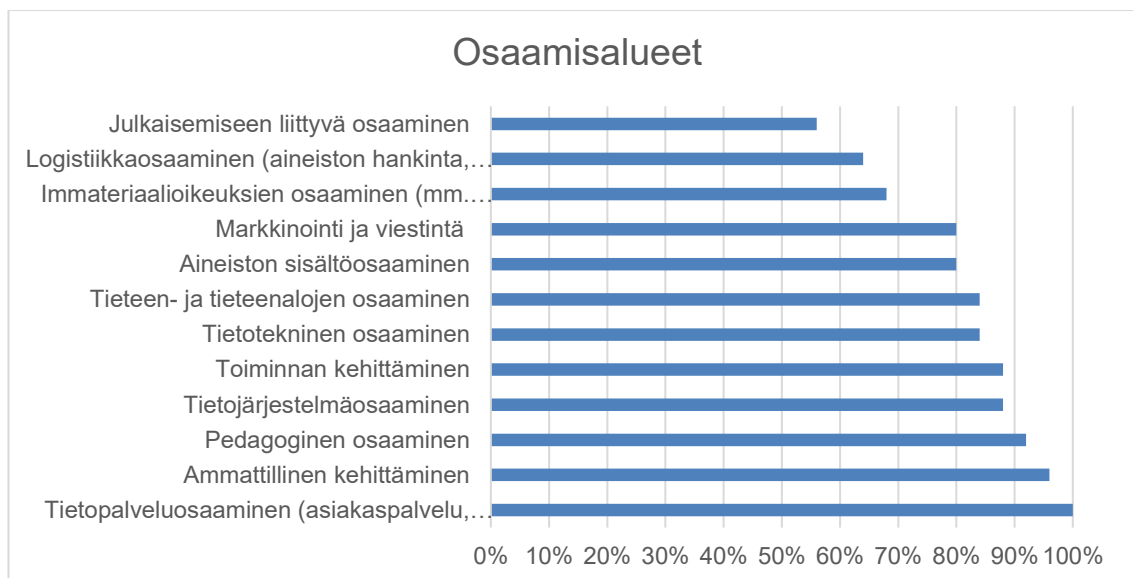

Kuvio 3. Työn sisältö.

Haastattelujen perusteella vaikuttaa siltä, että työn sisältö on sitä vaihtelevampaa mitä pienemmässä yksikössä tai jopa yksin työskentelee. ”Ei sellaista perinteistä kirjastotyötä varmaan oikein sinänsä enää olekaan, on tullut niin paljon kaikkea muuta” (informaatikko, AMK).

Osaamisalueita käsittelevässä kysymyksessä vastaajien tuli määritellä minkälaista osaamista hän tarvitsi omassa työssään. Vastaukset olivat varsin tasaisia, eikä mikään vaihtoehto jäänyt pahemmin paitsioon. Kaikkein eniten vastaajat kuitenkin kokivat tarvitsevänsä tietopalveluosaamista, ammatillista kehittämistä sekä pedagogista osaamista. Markkinointi ja viestintäosaamista tarvitsi 80 % vastaajista, kun taas immateriaalioikeuksien osaamista, johon kuuluu mm. tekijänoikeuslaki, kosketti 68 %. Vähiten vastauksia (56%) sai julkaisemiseen liittyvä osaaminen. Haastatteluissa eräs informaatikko nosti kuitenkin esiin sen, että tieteellisen julkaisemisen prosessia olisi tärkeä ymmärtää, jotta osaa ohjata ja opastaa asiakkaita oikeille tiedonlähteille. Vaikka vastaukset olivat hyvin

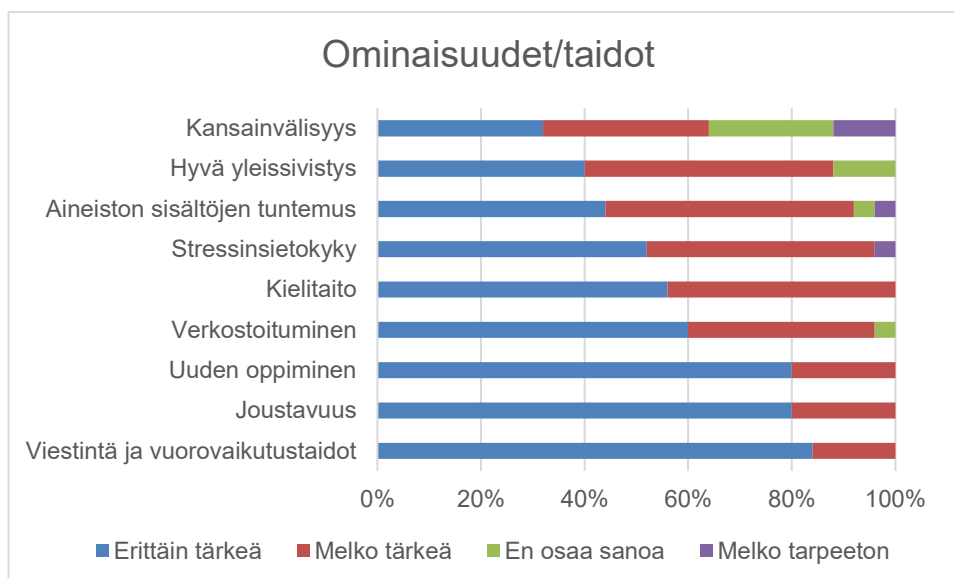
tasaisia, näyttää tietotekninen ja -järjestelmien hallitseminen kuitenkin koskettavan suurinta osaa, kun taas muut osaamisalueet voivat olla enemmän työtehtävään sidottuja. (Ks. kuvio 4.) Kyselylomakkeen avoimessa vastauskentässä mainittiin myös projekti- ja hankeosaaminen, verkostoituminen ja neuvottelutaidot.

Kuvio 4. Osaamisalueet.

Lääke- ja terveystieteiden ala on nopeasti muuttuva ja kehittyvä ala, joten osa haastateltavista ilmaisi huolensa pysyä kehityksessä mukana. Työnantajat suhtautuivat pääsääntöisesti positiivisesti haastateltavien kouluttautumiseen, mutta usein haasteeksi saattoi muodostua resurssipula. Työaikaa sai käyttää kouluttautumiseen, jos sen pystyi muilta töiltään järjestämään, tai budjetti ei välttämättä sallinut monen yhtäaikaista osallistumista. Kiinnostusta itsensä ja taitojensa kehittämiseen kirjasto- ja tietopalvelualalla työskenteleviltä kyllä vaikuttaisi löytyvän, ja niiden tärkeys tiedostetaan.

Kyselyyn vastanneet pitivät viestintä ja vuorovaikutustaitoja, joustavuutta ja uuden oppimista kaikkein tärkeimpinä työelämässä tarvitsemistaan taidoista. Kyseiset taidot ovat avainasemassa alati kehittyvällä alalla. 24 % kyselyyn vastanneista ei ottanut kantaa kansainvälisyyden tärkeydestä, ja 12 % koki sen melko tarpeettomaksi. Kansainvälisyyttä ei ehkä nähdä olennaisena oman työn kannalta, vaan vasta kun asiaa tarkastellaan suuremmassa mittakaavassa. Muita tärkeänä pidettyjä ominaisuuksia tai taitoja olivat mm. innovatiivisuus, ongelmanratkaisutaidot sekä prosessien ymmärtäminen systeemi tasolla. (Ks. kuvio 5.)

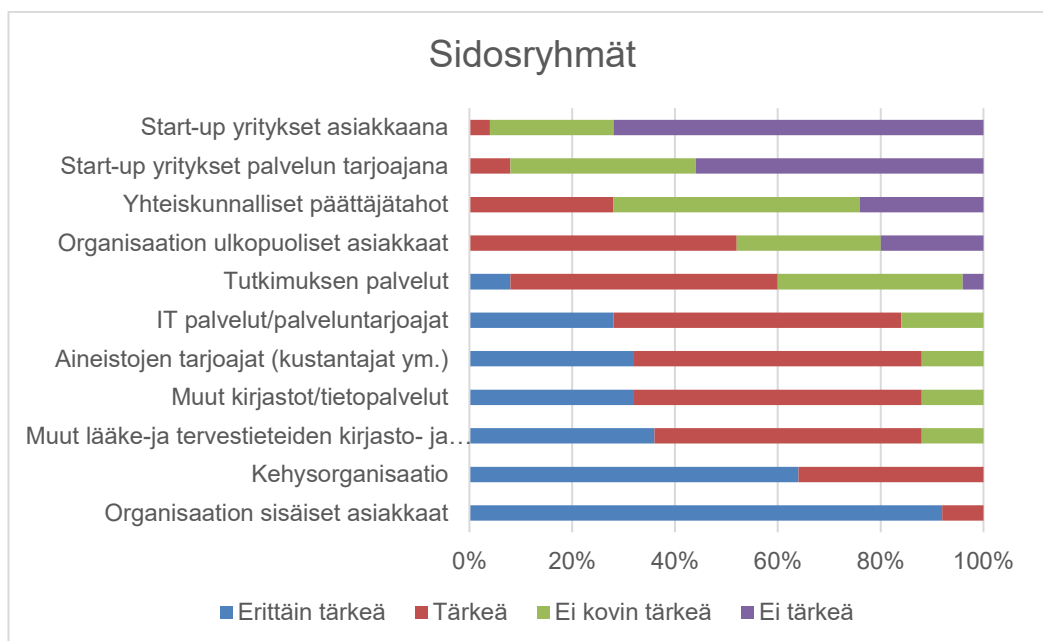
Kuvio 5. Omat ominaisuudet ja taidot.

Haastatteluissa sen sijaan korostui tiedonhakutaitojen tärkeys. Sisällöllistä tiedonhakua ei kuitenkaan tarvitse osata, mutta haetun tiedon ja tiedonlähteen luotettavuutta täytyy osata arvioida. Siinä kohtaa nousee esiin myös kielitaidon tärkeys, sillä valtaosa sisällöstä tuotetaan englannin kielellä. Myös tietotekniset taidot mainittiin useasti. Kirjastoissa ja tietopalveluissa on, erään haastateltavan sanoja lainaten, läjäpäin järjestelmiä hallittavaksi. Lisäksi sisältöä pitää myös usein itse osata tuottaa eri kanaviin.

7.3 Kontaktit ja sidosryhmät

Kontakteja, verkostoja ja sidosryhmiä käsittelevässä osiossa pyydettiin vastaajia arvioimaan eri sidosryhmien merkitystä omaan työhön nähden. Vastaajat olivat yksimielisiä siitä, että organisaation sisäiset asiakkaat sekä kehysorganisaatio olivat kaikkein tärkeimpiä sidosryhmiä. Organisaation ulkopuoliset asiakkaat jakoivat enemmän mielipiteitä, 20 % vastaajista eivät pitäneet näitä tärkeinä. Muita kirjasto- ja tietopalveluja, sekä erityisesti muita lääke- ja terveystieteiden kirjastoalan ammattilaisia pidettiin tärkeinä tai erittäin tärkeinä. Kiinnostavaa on, että aineistojen tarjoajia, kuten kustantajia pidettiin yhtä tärkeinä sidosryhminä. Ainoastaan 4 % vastaajista pitivät asiakkaina olevia Startup yrityksiä tärkeinä sidosryhminä. Palvelujen tarjoajan roolissa ne koettiin hieman tärkeämmäksi. (Ks. kuvio 6.)

Kuvio 6. Verkostot ja sidosryhmät.

Haastatteluissa keskityttiin enemmän verkostoihin ja kontakteihin kuin varsinaisiin sidosryhmiin. Haastateltavat arvioivat verkostot ja kontaktit erittäin olennaisiksi oman työn kannalta. Verkostoja luodaan töiden kautta, ja niistä saadaan vertaistukea ja apua käytännön työtehtäviin liittyvissä pulmissa. Oman alan kontaktit koettiin tärkeiksi siksi, että usein kellään muulla kollegalla saman organisaation sisällä ei ollut vastuullaan samaa tieteenalaa. ”Se on se pahin ja parhain puoli, että tää on niin yksinäistä hommaa [...] Kukaan muu ei ymmärrä sun työtä pätkän vertaa” (informaatikko, erikoiskirjasto). Lääke- ja terveystieteiden alan kirjasto- ja tietopalvelun ammattilaisia ei Suomessa määrällisesti kovin paljoa ole, joten verkostoituminen koettiin suhteellisen helpoksi, ja BMF ry mainittiin useampaan otteeseen tärkeänä kontaktien luojana. Myös eurooppalaisia kollegoja esimerkiksi EAHIL:in kautta arvostettiin.

7.4 Muutokset ja tulevaisuus

Muutoksia ja tulevaisuutta käsittelevässä osiossa vastaajien tuli arvioida sekä menneitä muutoksia että mahdollisia tulevia. Ohjeellisena ajanjaksona oli 5-10 vuotta. 76 % kyselyyn vastanneista kertoivat etäpalvelujen ja -kanavien lisääntyneen. Alati lisääntyneen digitalisaation lisäksi, vastauksiin saattoi liittyä kyselyn ajankohta. Kysely toteutettiin syksyllä 2020, jolloin monet tietotyöläiset olivat olleet jo pidemmän aikaa etätöissä

koronapandemian takia. 64 % vastaajista olivat kokeneet organisaation sisäisiä muutoksia. Nämä eivät kuitenkaan aina johtaneet vähentyneisiin henkilöstöresursseihin (56 %) tai palvelujen lopettamiseen (8 %). Omien tehtävien merkittävää lisääntymistä olivat kokeneet 48 % vastaajista, ja hieman suurempi määrä oli ollut mukana tuottamassa uusia palveluja. Aiempaan kysymykseen sidosryhmistä (ks. kuvio 6) 88 % vastaajista vastasi muiden kirjastojen ja tietopalvelujen olevan erittäin tärkeitä tai tärkeitä verkostoja, kuitenkin vain 32 % koki yhteistyön lisääntyneen muiden organisaatioiden kanssa kuluneen 5-10 vuoden aikana. Kysymyksessä oli tosin tulkinnanvaraa, koska organisaatio on laaja käsite. Viideosa vastaajista kertoi palveluaikojen supistuneen. Tieto siitä, että onko se vastaavasti lisännyt itsepalveluajan määrää jäi avoimeksi. (Ks. kuvio 7.)

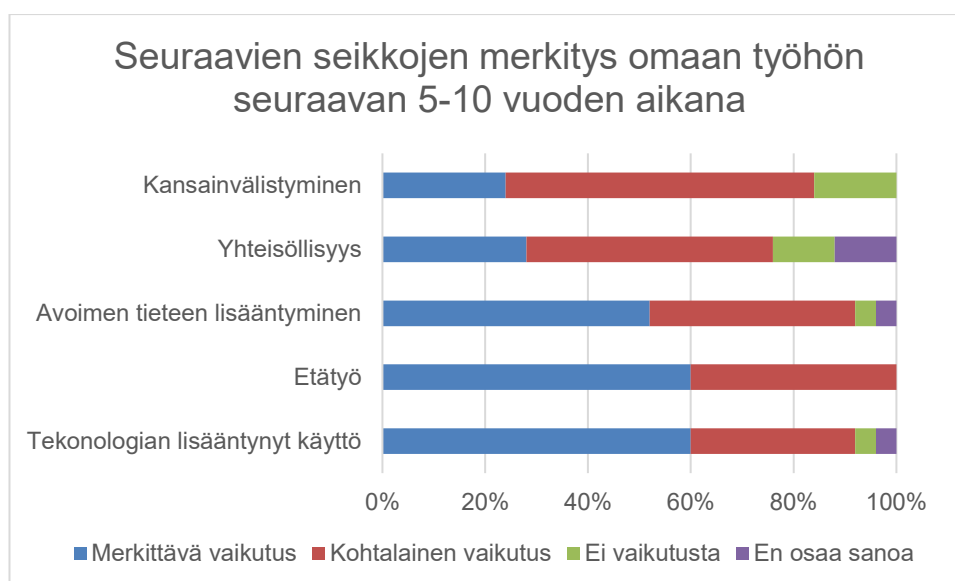

Kuvio 7. Muutoksia omassa työssä 5 vuoden sisällä.

Haastattelujen aikana kävi ilmi, että digitalisaatio näkyy vahvasti kirjastojen ja tietopalvelujen arjessa. Eräessä ammattikorkeakoulussa jo 80 % aineistosta oli digitaalisessa muodossa. Digitalisuuden koettiin sekä helpottaneen että lisänneen työmäärää. Oma osaamista täytyy päivittää jatkuvasti, mikä vaatii työntekijältä sekä kiinnostusta että aikaa. Sekä ammattikorkeakoulu- että yliopistomaailmassa oltiin myös pantu merkille, että opiskelijaryhmät ovat entistä suurempia ja kirjavampia. Erinäiset opiskelumahdollisuudet tuovat yhteen opiskelijoita hyvin erilaisista lähtökohdista. Se vaatii myös tietoasiantuntijalta osaamista kohdata ja opettaa vaihtelevia ryhmiä.

Tulevaisuutta arvioidessa kaikki kyselyyn vastanneista olivat sitä mieltä, että etätyö tulee vaikuttamaan omaan työhön seuraavan 5-10 vuoden aikana. Kansainvälistymisen

merkittävään tai kohtalaiseen vaikutukseen uskoivat yhteensä 84 %. Vastaajista viidesosa vähemmän koki sen tärkeäksi ominaisuudeksi vastaushetkellä (ks. kuvio 5). Kansainvälistymisen vaikutukset arvioitiin näin ollen vahvemiksi tulevaisuudessa kuin nykyhetkessä. Avoimen tieteen merkittävästä vaikutuksesta omaan työhön piti todennäköisenä 52 % ja kohtalaisena 40 %, ja lähes vastaavat luvut sai arvio teknologian lisääntyneen käytön vaikutuksesta. (Ks. kuvio 8.) Tieteen avoimuus vaikuttaa kirjastojen ja tietopalvelujen aineistoihin mm. siten että, artikkelien hankinta helpottuu. Painetun aineiston hankinta on usein jo vähentynyt, mikä voi varsinkin lääke- ja terveystieteiden alalla korostua entisestään.

Kuvio 8. Tulevaisuuden arviointi.

Ala elää ja kehittyä jatkuvasti, ”on sille (lääke- ja terveystalalle) leimaa-antavaa se, että pitää olla niin up-to-date se tieto” (informaatikko, erikoiskirjasto). Näin ollen digitaalisessa muodossa oleva informaatio on nopeammin ja usein helpommin, paikasta riippumatta saatavissa. Haastattelemani ammattikorkeakoulun informaatikko uskoi akateemisen tiedonhaun osaamisen tarpeen säilyvän ennallaan, tai jopa kasvavan. Opiskelijamäärät kasvavat ja jatkokoulutautuminen todennäköisesti yleistyy työelämäntarpeiden muuttuessa. Varsinkin lääke- ja terveystieteiden alalla opiskelijoiden on äärimmäisen tärkeää löytää ja osata etsiä näyttöön perustuvaa tietoa.

8 YHTEENVETO

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää BMF ry:n jäsenten työnkuvia, osaamista, tärkeimpiä verkostoja sekä tulevaisuuden näkymiä. Tarkoituksena oli, että yhdistys pystyisi hyödyntämään selvityksen tuloksia toimintansa suunnittelun tukena, ja näin ollen vastata entistä paremmin jäsentensä koulutuksellisiin tarpeisiin.

Työ toteutettiin sähköisen kyselylomakkeen ja haastattelujen avulla. Kyselylomakkeeseen vastasi 42 % työelämässä olevista jäsenistä. Haastateltavia oli 5 ja he edustivat erilaisia tieteellisiä kirjastoja tai tietopalveluja.

Haastavaa työssä oli löytää näkökulma, minkä kautta yhdistää teoreettinen viitekehys suhteellisen pienen, erityisalan yhdistyksen toimintaan. Koin haastavaksi löytää aiempia tutkimuksia, jotka olisivat käsitelleet juuri lääke- ja terveystieteiden parissa työskenteleviä kirjasto- ja tietopalvelun asiantuntijoita. Siitä syystä päädyin tarkastelemaan esimerkiksi trendejä yleisemmällä, tieteellisiä kirjastoja koskevalla tasolla. Aloitin opinnäytetyöni alkuvuodesta 2020, juuri ennen koronapandemian leviämistä. Töiden ja kaiken muun siirtyessä kotiin, ajankäytölliseksi haasteeksi muodostui myös kirjoittamisen, työnteon sekä perheen yhdistäminen.

Työn tuloksissa selvisi, että enemmistö BMF ry:n jäsenistä ovat korkeasti koulutettuja, tieteellisessä kirjastossa työskenteleviä ja heillä on pitkä työura takanaan. Laaja kokemus ei kuitenkaan poista sitä tosiasiaa, että uutta opittavaa on aina. Lisääntyneet digitaaliset työvälineet ja alustat vaativat oman osaamisen päivittämistä sekä ihan uuden opettelemista. Haasteena jatkuvan oppimisen ympäristössä on sekä työntekijän rajallinen aika että jaksaminen. Työtehtävät koostuvat pitkälti asiakaspalvelusta, opetuksesta ja ohjauksesta sekä viestinnästä ja markkinoinnista. 68 % vastaajista työskenteli avoimen tieteen palveluiden parissa, ja kuitenkin yli 90 % koki avoimen tieteen lisääntymisen vaikuttavan omaan työhön lähitulevaisuudessa. Kyselyn asettelusta ei kuitenkaan käynyt ilmi millainen avoimen tieteen vaikutus voisi olla, mutta mielenkiintoista on vaikutuksen laajuus. Tärkeinä pidetyt osaamisalueet, kuten tietopalvelu- ja pedagoginen osaaminen, ammatillinen sekä toiminnallinen kehittyminen ja tietotekninen ja -järjestelmäosaaminen, täsmäävät Opetushallituksen julkaiseman Osaamisen ennakkointifoorumin yleisten työelämäosaamisten taitojen vuonna 2035 kanssa. (Opetushallitus 2019, 29, 37 - 38). BMF ry:n jäsenet uskoivat kansainvälisyyden, teknologian lisääntyvän käytön sekä yhteisöllisyyden vaikuttavan omaan työhön seuraavan 5-10 vuoden aikana. Kansainvälistyminen

on jo helpottunut teknologian avulla, ja koronapandemian ansiosta lisääntynyt etätönteke on osaltaan madaltanut kynnyistä osallistua esimerkiksi kansainvälisiin seminaareihin. Toivottavaa ja todennäköistä on, että teknologiaa voitaisiin hyödyntää jatkossakin etäyhteyksien ylläpitoon. Yhteisöllisyyden merkitys on kuitenkin asia, jota ei sovi unohtaa. Sen tärkeys korostuu yksin työskennellessä. Lääke- ja terveystieteiden alan tietoasiantuntija on usein yksin vastuussa tieteenalansa informaattikko palveluiden toteutumisesta, jonka lisäksi hänelle saattaa kuulua monta muutakin työtehtävää. Tällöin kollegojen ja muiden alan ammattilaisten verkosto koetaan tärkeäksi tueksi ja voimavaraksi. BMF ry:n jäsenet arvostivat erityisesti muita lääke- ja terveystieteiden kirjastoalan ammattilaisia verkostoitumisen kannalta. Myös organisaation sisäisiä asiakkaita sekä kehysorganisaatiota pidettiin erittäin tärkeinä kontakteina.

On hyvä ottaa huomioon, että vastausprosentti lähettämälleni kyselylomakkeelle oli kuitenkin vain 42 %, eli otanta oli varsin suppea. Tulokset eivät ole yleistettävissä, mutta uskon silti, että BMF ry saa työn kautta yleiskatsauksen jäsenten työnkuvasta ja verkostoista.

Työtä voidaan hyödyntää BMF ry:n toiminnan suunnittelussa. Työnkuvan kartoituksessa selviää, millaisia työtehtäviä jäsenillä on ja millaista osaamista he tarvitsevat suoriutuakseen työstään. Jatkotutkimuksena voisi selvittää, millainen vaikutus avoimen tieteen lisääntymisellä on lääke- ja terveysalan kirjastopalveluiden tietoasiantuntijan työhön. Muuttuuko työn sisältö ja millaista osaamista todellisuudessa vaaditaan?

LÄHTEET

Ala-Kyyny, J. 2020. Yhteistyöllä ja emo-organisaatiota kuunnellen kohti avautuvaa tiedettä – Tieteelliset kirjastot 2020-luvulla (osa 1). Signum. Vol 52 No 2, 5 - 12.

Ammattibarometri 2020. Työ- ja elinkeinoministeriö, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus & TE-palvelut. Työ- ja elinkeinoministeriön ammattibarometri 2020. Viitattu 28.1.2021. <https://www.ammattibarometri.fi/kartta2.asp?vuosi=19i&ammattikoodi=2622&kieli=fi#>

Asetus Varastokirjastosta 94/1992. Annettu Helsingissä 7.2.1992. Saatavilla sähköisesti osoitteessa <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/1992/19920094?varastokirjasto>

European Association for Health Information and Libraries 2021. Viitattu 23.2.2021. <http://eahil.eu/about-eahil/>

Haglund, L.; Buset, K.; Kristiansen, H.; Ovaska, T. & Murphy, J. 2012. 'International trends in health science librarianship: part 3 - the Nordic countries'. Health Information & Libraries Journal. Vol 29 No 3, 247 - 251.

Hanhijoki, I. 2020. Koulutus ja työvoiman kysyntä 2035. Opetushallitus. Raportit ja selvitykset 2020:6. Saatavilla https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/koulutus_ja_tyovoiman_kysynta_2035.pdf

Hiltunen, E. 2012. Matkaopas tulevaisuuteen. Helsinki: Talentum

Holappa, A. 2007. Elämää erikoiskirjastoissa. Kameleonttina pärjää – miten tulla sellaiseksi? Teoksessa J. Korpisaari & J. Saarti (toim.) Kirjastonhoitaja tulevaisuudessa – Millaista osaamista kirjastot tarvitsevat? Helsinki: Kirjastonhoitajien säätiö

Kananen, J. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Kansalliskirjasto 2015. Helsingin yliopisto. Viitattu 7.1.2021. <https://www.kansalliskirjasto.fi/fi/palvelut>

Keeley, B. 2007. Human Capital. Ranska: OECD publishing. Saatavilla myös sähköisesti https://read.oecd-ilibrary.org/education/human-capital_9789264029095-en

Kirjastot.fi 2021a. Suomen yleisten kirjastojen tilastot 2019. Viitattu 7.1.2021. https://tilastot.kirjastot.fi/?show_year=2019#results

Kirjastot.fi 2021b. Suomen yleisten kirjastojen tilastot 2019. Viitattu 23.2.2021. <https://tilastot.kirjastot.fi/>

Kirjastot.fi 2021c. Järjestöt, seurat ja ammattiyhdistykset. Viitattu 24.2.2021. https://www.kirjastot.fi/kirjastoala/jarjestot?language_content_entity=fi

Laki yleisistä kirjastoista 1492/2016. Annettu Helsingissä 29.12.2016. Saatavilla sähköisesti osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20161492#P6>

Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche – Association of European Research Libraries 2021. Viitattu 24.2.2021 <https://libereurope.eu/about-us/>

Mäkinen, I. 2009. Kirjastot ennen kansallisaatetta: Yleisten kirjastojen esihistoria 1800-luvun alkuun. Teoksessa I. Mäkinen (toim.) Suomen yleisten kirjastojen historia. Helsinki: BTJ Finland Oy.

Opetushallitus 2019. Osaaminen 2035. Raportit ja selvitykset 2019:3. Saatavilla https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/osaaminen_2035.pdf

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021. Kirjastoverkko. Viitattu 23.2.2021. <https://minedu.fi/kirjasto-verkko>

Opintopolku.fi 2020. Koulutuksen valinta. Opetushallitus.yleis Viitattu 24.7.2020 https://opintopolku.fi/app/#!/haku/kirjastoala?page=1&facetFilters=teachingLangCode_ffm:FI&tab=los

Putnam, R. D. 2001. Bowling alone. The Collapse and Revival of American Community. New York: Simon & Schuster.

Rubin, A. 2004. Tulevaisuudentutkimus tiedonalana. TOPI – Tulevaisuudentutkimuksen oppimateriaalit. Tulevaisuuden tutkimuskeskus. Turun yliopisto. Viitattu 22.7.2020 <https://tulevaisuus.fi/menetelmat/toimintaympariston-muutosten-tarkastelu/trendianalyysi-tulevaisuudentutkimuksen-menetelmana/>

Ruhanen, T. 2018. Kirjasto- ja tietopalvelualan koulutus Suomessa 1970-luvulta lähtien. Teoksessa T. Ruhanen & M. Sarvilinna (toim.) Muutoksen tekijät hyvässä seurassa – Suomen tieteellinen kirjastoseura 1970-2010. Helsinki: Suomen tieteellinen kirjastoseura.

Saarti, J. 2007. Akateemiset taidot akateemisessa työssä – kirjastoasiantuntijat yliopistoissa. Teoksessa J. Korpisaari & J. Saarti (toim.) Kirjastonhoitaja tulevaisuudessa : millaista osaamista kirjastot tarvitsevat? Helsinki: Kirjastonhoitajien säätiö.

Saarti, J. 2018. Kirjavarastoista digitaalisiksi osaamiskeskuksiksi – tieteellisten kirjastojen kehitys ja niiden tulevaisuus. Teoksessa toim. Ruhanen, T. & Sarvilinna, M. (toim.) Muutoksen tekijät hyvässä seurassa – Suomen tieteellinen kirjastoseura 1970-2010. Helsinki: Suomen tieteellinen kirjastoseura.

Sinikara, K. 2007. Ammatti, ihminen ja maailmankuva murroksessa : Tutkimus yliopistokirjastoista ja kirjastonhoitajista tietoyhteiskuntakaudella 1970-2005. Väitöskirja. Teologinen tiedekunta. Helsinki: Helsingin yliopisto. Viitattu 22.7.2020. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/21625/ammattii.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

Taloustutkimus Oy. Yleisten kirjastojen käyttäjäkysely 2018. Viitattu 25.1.2021. https://survey.taloustutkimus.fi/dashboard/kirjastot_avoin_suomi#/home

The International Federation of Library Associations and Institutions. Aallon harjalla vai virran vietävänä? Navigointia kehittyvässä informaatioympäristössä. IFLAn trendiraportin näkemyksiä. Saatavilla http://suomenkirjastoseura.fi/files/Trend%20Report/ifla-trend-report_finnish.pdf

The International Federation of Library Associations and Institutions 2019. Viitattu 23.2.2021. <https://www.ifla.org/about>

Tieteellisten kirjastojen tilastotietokanta 2020. Kansalliskirjasto. Viitattu 22.7.2020 <https://yhteistilasto.lib.helsinki.fi/>

Tilastokeskus 2020. Viitattu 22.7.2020. <https://www.stat.fi/meta/kas/trendi.html>

Varastokirjasto 2021. Viitattu 23.2.2021. <https://varastokirjasto.fi/tietoa-varastokirjastosta/>

Wojciechowska, M. 2020. Social capital, trust and social activity among librarians: Results of research conducted in 20 countries across the world. Library & Information Science Research. Vol 42, No 4, 2020.

Kysely BMF ry:n jäsenille

Osio 1

Ensimmäisessä osiossa kartoitetaan vastaajan taustatietoja

1.1

Ikäsi vuosina? *

- 20-25
- 26-35
- 36-45
- 46-55
- 56-65
- yli 65
- en halua vastata

1.2

Mikä on korkein suorittamasi tutkinto? *

- Toisen asteen tutkinto (lukio, ammattikoulu tai opistotutkinto)
- Alempi korkeakoulututkinto
- Ylempi korkeakoulututkinto
- Tohtorin tai lisensiaatin tutkinto

1.3

Kuinka monta vuotta sinulla on työkokemusta? (myös aiemmat työnantajat mukaanluettuna) *

- 1-5
- 6-10
- 11-15
- 16-20
- yli 20

1.4

Tämänhetkinen työpaikkasi? *

Voit valita usemman vaihtoehdon

- Yliopiston kirjasto
- Ammattikorkeakoulun kirjasto
- Erikoiskirjasto
- Tutkimuslaitoksen kirjasto
- Sairaalan kirjasto
- Muu, mikä

1.5

Mikä on työnimikkeesi? *

Osio 2

Osiossa 2 kysytään työn sisällöstä ja ominaisuuksista

2.1

Mitä seuraavista työhösi sisältyy ja kuinka usein? *

	Päivittäin	Muutaman kerran viikossa	Kerran viikossa tai harvemmin	Satunnaisesti	Ei ollenkaan
Asiakaspalvelua (kasvokkain tai etänä)	☐	☐	☐	☐	☐
Kokoelman hoitoa (hankinta, ylläpito)	☐	☐	☐	☐	☐
Ryhmän opetusta tai ohjausta	☐	☐	☐	☐	☐
Henkilökohtaista opetusta tai ohjausta	☐	☐	☐	☐	☐
Viestintä tai markkinointi	☐	☐	☐	☐	☐
Tutkijoiden/tutkimuksen tukipalveluita (julkaiseminen jne.)	☐	☐	☐	☐	☐
Avoimen tieteen palveluita/edistämistä	☐	☐	☐	☐	☐
Tutkimusdatan hallinnan tuki	☐	☐	☐	☐	☐
Esimiestehtäviä	☐	☐	☐	☐	☐
Jotain muuta, mitä? <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐

2.2**Mitä seuraavista osaamisalueista tarvitset työssäsi? ***

Voit valita useamman

- Immateriaalioikeuksien osaaminen (mm. tekijänoikeus)
- Julkaisemiseen liittyvä osaaminen
- Logistiikkaosaaminen (aineiston hankinta, järjestäminen, käyttöön saattaminen)
- Markkinointi ja viestintä
- Pedagoginen osaaminen
- Tieteen- ja tieteenalojen osaaminen
- Aineiston sisältöosaaminen
- Tietojärjestelmäosaaminen
- Tietotekninen osaaminen
- Tietopalveluosaaminen (asiakaspalvelu, opastus, tiedonhaku, aineisto-osaaminen)
- Johtaminen
- Budjetointi ja laskutus
- Toiminnan kehittäminen
- Ammatillinen kehittäminen
- Muuta, mitä?

2.3

Miten tärkeänä pidät seuraavia ominaisuuksia/taitoja omassa työssäsi? *

	Erittäin tärkeänä	Melko tärkeänä	En osaa sanoa	Melko tarpeettomana	Täysin tarpeettomana
Joustavuus	☐	☐	☐	☐	☐
Viestintä- ja vuorovaikutustaidot	☐	☐	☐	☐	☐
Kielitaito	☐	☐	☐	☐	☐
Kansainvälisyys	☐	☐	☐	☐	☐
Verkostoituminen	☐	☐	☐	☐	☐
Uuden oppiminen	☐	☐	☐	☐	☐
Stressinsietokyky	☐	☐	☐	☐	☐
Hyvä yleissivistys	☐	☐	☐	☐	☐
Aineiston sisältöjen tuntemus	☐	☐	☐	☐	☐
Jokin muu, mikä?	☐	☐	☐	☐	☐
<input type="text"/>					

Osio 3

Osiossa 3 kysytään verkostoista ja kontakteista

3.1

Arvio seuraavien kontaktien ja sidosryhmien tärkeyttä omaa työtäsi ajatellen *

	Erittäin tärkeä	Tärkeä	Ei kovin tärkeä	Ei tärkeä
Kehysorganisaatio (johto, tiedekunnat, muut työntekijät)	☐	☐	☐	☐
Organisaation sisäiset asiakkaat	☐	☐	☐	☐
Organisaation ulkopuoliset asiakkaat	☐	☐	☐	☐
Muut kirjastot/tietopalvelut	☐	☐	☐	☐
Muut lääke- ja terveistieteiden kirjasto- ja tietopalveluammattilaiset	☐	☐	☐	☐
Tutkimuksen palvelut	☐	☐	☐	☐
Aineistojen tarjoajat (kustantajat, yritykset)	☐	☐	☐	☐
IT-palvelut/palveluntarjoajat	☐	☐	☐	☐
Start-up yritykset asiakkaana	☐	☐	☐	☐
Start-up yritykset palvelun tarjoajana	☐	☐	☐	☐
Yhteiskunnalliset päättäjätahot	☐	☐	☐	☐
Joku muu, mikä?	☐	☐	☐	☐
<input type="text"/>	☐	☐	☐	☐

Osio 4

Osiossa 4 kysytään työn muutoksista ja tulevaisuudesta

4.1

Mitä merkittäviä muutoksia työssäsi on tapahtunut viimeisen 5 vuoden sisällä? *

Valitse 5 keskeisintä

- Oman työn monipuolistuminen
- Omien tehtävien merkittävä lisääntyminen
- Uusien palvelujen tuottaminen
- Organisaation kasvu
- Toimintaympäristön muutos
- Lisääntynyt yhteistyö muiden organisaatioiden kanssa
- Lisääntynyt kansainvälistyminen
- Palveluaikojen lisääntyminen
- Etäpalvelujen/-kanavien lisääntyminen (sähköposti, chat, some)
- Palveluaikojen supistuminen
- Palvelujen lopettaminen
- Fuusio/kirjastojen yhdistäminen
- Organisaation sisäisiä muutoksia
- Vähentyneet henkilöstöresurssit (irtosanomiset, osa-aikaistamiset, eläköitymiset)
- Muuta, mitä?

4.2

Arvioi seuraavien seikkojen merkitystä omaan työhösi seuraavan 5-10 vuoden päähän *

	Merkittävä vaikutus	Kohtalainen vaikutus	Ei vaikutusta	En osaa sanoa
Teknologian lisääntynyt käyttö (tekoäly, automatisointi)	☐	☐	☐	☐
Avoimen tieteen lisääntyminen	☐	☐	☐	☐
Kansainvälistyminen	☐	☐	☐	☐
Etätyö	☐	☐	☐	☐
Yhteisöllisyys	☐	☐	☐	☐
Jotain muuta, mitä? <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐

Sivu 5

Mahdollisuus kommentoida

Nousiko mieleesi muuta omaan työhösi tai yleisesti lääke- ja terveystieteiden kirjasto- ja tietopalveluun liittyvää, jota haluaisit tuoda esille?

Kiitos osallistumisesta!

» **Redirection to final page of KyselyNetti**